

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1'20. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 1'60.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 180, za pol
leta K 90, za četrt leta
K 45, za mesec K 15,
za Nemčijo celo leto K 210,
za ostalo tujino in Ameriko
K 240.

Reklamske cene za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Krinka jim pada z obraza.

Proti agrarni reformi.

Minister Korač je izdelal načrt za
agrarno reformo, ki se je tudi nam
zdel premočno radikalen. V marsičem
so načrt pozneje pokvarili.
In glejte! Niti ta načrt ni vseh
Korošev in Protičev stranki, ki se-
daj vladata v Belgradu. Vladajoči
stranki namreč zahtevata, da se
demokrati izrečejo proti § 6. in 7.
agrarne reforme, ki ne zahtevata
nič drugega, kakor da morajo tisti
veliki agrarci, ki dajejo že deset let
zemljišče v najem, odstopiti to zem-
ljišče najemnikom proti plačilu, ki
se pozneje določi z zakonom. Odpra-
viti hočejo torej določbo, da bi na-
jemniki, ki so že obdelovali zemljo
sloho prišli do nje potom zakona. —
Doma kriče naši klerikali po agrarni
reformi, tam doli v Belgradu pa de-
lajo proti njej s tako nesramnostjo,
da zahtevajo od stranke, s katero
hočejo sestaviti koncentracijsko vla-
do, da se izreče za poslabšanje že
itak slabe agrarne reforme. In to v
prilog agrarnih veleposestnikov
vseh baž.

Te dni smo naročali tudi o veriz-
niški kupčiji s knezom Auerspergom
v Kočevju. Da onemogočijo ljudstvu
eventualno tudi državni užitek kočev-
skih gozdnih zakladov, so prodali po
posebni pogodbi 1.800.000 kubičnih
metrov gozda trem pogodbikom, in
sicer tako, da bo imel podjetnik
Kajfež nad polovico dobička, družba
»Sava« 20 odstotkov, gospodarstva
zveza pa 30 odstotkov. Ti trije dru-
žabniki bodo napravili v 15 letih
množico nad pol milijarde dobička, ki
bi pripadal narodu. Pa če se ne ozi-
ramo na dobiček, bi ta les imel tudi
sicer za narod ali država velik go-
spodarski pomen. Todane prej je tre-
ba napraviti pogodbo, prej razdeliti
blago, da ga ta raztrgani mali posest-
nik ne dobi potom agrarne reforme
v užitek, da si opomore. Tem bolj

zločinsko je to, ker predvideva
agrarna reforma zakonito odškod-
nino prejšnjim lastnikom. Vi pa hoče-
te imeti prosto trgovino!

Ta prevladuje gola dobičkažel-
nost in nevoščljivost. Kje je tukaj ti-
sta socialna pravicoljubnost? Kleri-
kalci pravijo, da žele, da se ljudstvu
dobro godi, tukaj mu pa trgajo izpred
ust kose kruha in jih mečejo v žrelo
kapitalistov. Popolnoma ste se s tem
razkrinkali. Hlapci kapitalistov ste!

Proti volitvam!

Kakšno vpljite je delalo klerikalno
časopisje zaradi volitev še preden je
eksminister Korošec drugič postal
minister. Vsi smo mislili, ker so de-
mokrati, klerikalne stranke in socia-
listi tako odločno za volitve, jih bo-
mo imeli še letos. Vraga! Korošec je
postal minister in klerikalno časopi-
sje molči o volitvah kakor zakleta
grofica, ki to rešnje pridni grofič. Se
več, v Belgradu so naravnost na-
sprotniki volitev. V prvi vrsti na-
sprotniki volitvam dvor, radikalci in
kaj naj bi naši klerikalci napravili
drugače v tem primeru, kakor da za-
taje to, za kar so se prej primojdu-
šali, kakor pilana tolpa. Kaj je tako
ravnanje: ali izdajstvo, ali te farizej-
stvo, ali morda le demagogija? Mi
ne vemo drugega odgovora, kakor
da je politična goljufija nad ljud-
stvom, kateremu vedno govori o
iskrenosti do njega.

Vzrok, da se te stranke tako br-
nijo volitev, tiči glavno v tem, da se
je politični položaj zaradi nedela kle-
rikalcev in radikalcev že za prvega
ministevstva in tudi pozneje precej
porepubliknil.

In ne motimo se morda, da bodo
demokrati, ki tudi niso prijatelji vo-
litve, sledili tukaj radikalcem in kle-
rikalcem v — koncentracijski vladi.

Krinka pada, kdor ni slep, lahko
vidi.

Proti nasiljstvu in za preganjane železničarje.

Interpelacija nar. poslanika Josipa Kopača in tovarišev na gospoda
ministra predsednika in celokupno vladu radi dogodkov na Slovenskem
ob priliki železničarskega štrajka.

Dne 15. novembra 1919 je bil pod-
pisan s strani železniškega ministr-
stva »Protokol sporazuma« s Sa-
vezom saobračalnih in transportnih
radnika Jugoslavije kot zastopnikom
pretežne večine železničarjev. Ome-
njeni »Protokol sporazuma« določa
prehodno ureditev prejemkov tega
osobla do tedaj, da se sporazumno
uredi službena pragmatika. Kratko
zatem podpisom je bil ta »Protokol
sporazuma« razglašen v »Službenih

Novinah«. Protokol je s tem zadobil
javno pravomoč.

Gospod Jelič, namestnik ministra
saobračaja, pa je na lastno pest izdal
18. marca »časni pravilnik«, s ka-
terim je razveljavil »Protokol spo-
razuma«.

Savez je proti razveljavitvi
»Protokola sporazuma« takoj vložil
energičen protest in je naznanil, da
bodo železničarji izvajali iz tega
preloma skrajne posledice. Ali

ministrstvo saobračaja, posebno pa
g. Jelič je bil gluh za vse proteste
od strani Saveza. Radi tega so mo-
rali železničarji seči po skrajnem
obrambnem sredstvu, s katerim raz-
polagajo, namreč po štrajku.

Štrajk je bil popoln. Še je bil čas,
da se konča štrajk takoj ob početku.
Če ne bi bilo ministrstvo saobračaja
izjavilo, da se ne pogaia s »pun-
tariji«.

Ker ministrstvo železničarje ni
moglo z lepo spraviti na delo, je že-
lezniški minister posegel po sred-
stvih skrajnega nasilstva, naprosil je
namreč vojaško oblast, da vpokliče
železničarje na dvomesečno vojaško
službovanje na železnicah. Vojaška
oblast je željo ministra saobračaja
radevolle izpolnila in popolnoma
protizakonito železničarje militarizi-
rala. Sicer na je bilo vse to že vna-
prej dogovorjeno, kajti podravatelji
južne železnice v Ljubljani, gospod
Vrečko, je z militarizacijo že takoj
ob početku štrajka grozil. V znak
protesta proti postopanju oblasti na-
pram železničarjem, je strokovna
komisija Jugoslavije odredila 3dnev-
no splošno protestno stavko, pri ka-
teri je prišlo 24. aprila do krvavih
incidentov v Ljubljani, ker je poli-
cija in orožništvo rabilo orožje in
ubilo 14 ljudi in ranilo preko 40, od
katerih je 7 težko ranjenih.

Nastop vlade tekom štrajka je
bil tako nasilen, da ga zamoremo
pravilno označiti samo z besedo bel-
teror. Ni zato čudno, da je postopanje
vlade ljudstvo razburjalo, med tem
ko je dolžnost vlade, da stori ob ta-
kih časih vse, da ljudstvo pomiri.
Vlada je pogazila vsako svobodo,
prepovedala sestanke in shode ter s
tem onemogočila razgovore stavka-
ločih, ki niso nikjer kahli javnega
miru ali pa povzročili nereda.

Konfiscirala je brezobzirno de-
lavsko časopisje in s tem sprečavala,
da ni moglo opominjevalno vplivati
na ljudi, dočim je meščansko časopi-
sje, z malimi izjemami, bruhalo so-
vraštvo proti delavstvu. Oblasti sa-
me so objavljale neresnične vesti
pri listih, da so n. pr. oblasti zapre-
le »Delavski dom« v Belgradu, da je
cenzura ustavila »Radniške Novi-
ne« itd. — kar je bilo vse neresni-
čno. Vse take vesti so se oficijozno
in napol oficijozno samo zato trosi-
le, da so se ljudje razburjali, in da bi
bi bel ter opravičen pri uporabi
svojih nasilnih sredstev.

Poverjenik za notranja dela g.
prof. Remec v Ljubljani, je dal ukaz,
da naj se vsi zaupniki strokovnih
organizacij in stavkajočih zapro-
bričela se je gonila proti tem denn-
ciranim delavcem. Kakor razbojni-
ke so beliali orožniki in vojniki z roč-

nimi granatami oboroženi aretiran-
ce po ulicah. Vse ječe so bile namah
napolnjene, ženam se je pa žugalo,
da bodo vsi možje postreljeni in da
ni bilo še nekaj pametnih ljudi, ki so
mirili do skrajnosti razburjeno ljud-
stvo, prišlo bi bilo morda do krva-
vih nemirov, ki bi jih imeli na vesti
— popolnoma nesposobni uradni or-
gani. Za vsem tem nasiljem pa je na
Slovenskem stala ona stranka, ki je
bila hrtišče stare Avstrije in ki je
sedaj na Slovenskem na krivulji. Oni
ljudje, ki so še pred kratkim po vseh
cerkvah molili za zmago Avstrije
proti Srbom, so čez noč obrnili plašč,
pa so postali pristni Jugoslovani.

Pa tudi vojaška oblast proglasi-
la je pri nasilstvih vsakega stavka-
ločega za sovražnika države, ki ga
ne štiti noben zakon. S takim na-
stopanjem vojaštva pa je država
zgrubila na ideji enotnosti toliko, ko-
likor so rabili slovenski klerikalci za
svoje separatistične namene.

Železničarji so pokazali ob zlo-
mu Avstro-Ogrske gotovo več smi-
sla za enotnost države, kakor vsi
ostali sloji prebivalstva, ker brez
njih skrajne požrtvovalnosti, bi bili
nailepši kralji Jugoslavije, danes upo-
stošeni. Na milijarde se lahko ceni
premoženje, katero je železniško
osobje prihranilo državi.

Kako nesmiselno in brez vsake
podlage je postopala vojaška in poli-
cijska oblast, dokazuje dejstvo, da je
vojaška oblast vpoklicala v voja-
ško službovanje dne 23.
aprila vse železničarje od 18—50
leta. Že 22. aprila je pa mnogo že-
lezničarjev že vrglo v ječe. Po pri-
segi se je mnogim železničarjem 14-
dnevno odpovedalo službo, nekatere
še celo takoj odpustilo iz službe.
Prvi vpoklic je bil od 22.—38., dru-
gi pa od 18.—50. leta. Naravno je,
da so se vsi oni, ki niso bili redoviti
vojniki, upirali oditi k vojakom in to
upravičeno, kajti vpoklici so bili ne-
postavni.

Ob 4.—5. ure zjutraj so vojaške
patrulje železničarje lovile po njho-
vih stanovanjih. Odvajalo se jih je
pod močno eskordo na kletodvor,
kjer so morali ure in ure čakati na
službenega oficirja, ki jim je prebral
prisego.

V Mariboru je orožništvo iskalo
delavskega tajnika Wallisch-a in ker
n tega niso našli, so aretirali osivele-
ga tasta Pintarja in njegovo ženo
in jih gnali v tamošnje zatvore, da
se iz njih izsilijo izpoved, kje da se
skriva Wallisch. Doma je ostala v
postelji ležeča bolna Pintarjeva
hčerka sama brez vsake potrebe.
Ko je taško peljal orožnik mimo de-
lavskega doma in se je le ta ozrla
na tam stoječe znanke, to je žandar

opsoval in sunil v rebra s puškinim
kopitom.

Zapori v dravski kasarni v Ma-
riboru se vlažni, slama zdrobljena
in gnla. — preostanki iz stare Av-
strije, tam so aretirance zapirali.

Tam v službi se nahajajoči oficir
je dejal ženam, ki so prinesle mo-
žem kosilo: Le nesite kosilo domu,
puntarji nimajo pravice do jela, saj
bodo itak vsi postreljeni.

Še hujši so bili zapori v Ptutu, ka-
mor so pozapri vse železničarje,
katerega koli so dobili, v tako umaza-
ne in golazni polne prostore, da so
pozapri glasno protestirali proti ta-
kemu ravnanju, tako da je bila kon-
čno vojaška oblast prisiljena, da pri-
vede zaprte v boljšo prostoro.

V Ljubljani je arestantom dovo-
leno, da dobivajo hrano iz gostilne
pri »Zajcu«, ne sme se jim pa nositi
od doma hrane v zapore. Ta hrana
stane dnevno za vsakega po 38 K.
S to naredbo se hoče nesrečneže po-
polnoma uničiti, nesrečneže, ki ni-
majo drugega greha na sebi kakor
ednole tega, da so odložili delo, ko
je njih podjetnik prelomil pogodbo.

Ko te Savez odredil, da se že-
lezničarji povrncio zopet na delo, so
počeli načelniki odpustati in suspen-
dirati železničarje. V tej brutalnosti
se je posebno odlikoval g. Vrečko,
podravatelji južne železnice v Ljub-
ljani. Postajenačelnik v Tenu pri
Mariboru je odpustil skoraj polovico
delavcev svoje postaje.

Nezadovoljnost med železničarji
je taka, da se te bati, če ne ponehajo
take persekucije, da izbruhne vnovič
obupen boj na vseh progah in ta boj
bo veliko hušji, kakor je bil ravno-
kar zavrnjen.

V Mariboru so odstavili višjega
inženirja, ravnatelja delavnice gosp.
Ogrinca, ne da bi bil Ogrinc zagre-
šil najmanjšo nekorektnost. Govori
se, da pride na njegovo mesto nek
uradnik Jager, ki je že toliko ssepil
železničarje in upravo južne želez-
nice, da spada v zapor, ne pa med
poštene ljudi.

Opravičeno je moje prepričanje,
da je ta štraj namenoma zakrivila
vlada sama in da je pokratinska vla-
da je ta štraj namenoma zakrivila
vsako zborovanje stavkaločih, da je
dala aretirati vse zaupnike, povzro-
čila kaos, v katerega so se prelasko
vrnili nedelavski elementi, provoka-
terji, plačani policisti, kar vse bi bilo
utegnilo dovesti razburjene delav-
ske mase do kakih nepremišljenih
korakov, in to si je ravno vlada že-
lela. Da bi zamogla ta vlada na zgo-
raj in na zunaj opravičiti svojo eks-
stenco, je rabila nemire in jih je zato
s svojim namenoma provokatorič-
nim nastopanjem podžigala. Ali trez-

LISTEK.

Ant. P. Čeliov:

Babje carstvo.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

(Dalje)

»Tu imamo tedaj praznike!« je veselo vz-
kiknila proti Maši. »Sedaj vrževa karte.«

»Meni so karte letos proročevale zakon s
starcem. Trikrat so tako padle.«

»Bog bodi milostljiv!«

»A kaj hočemo, Ana Akimovna? Jaz mi-
slim, da je vendar boljše vzeti starca, kakor
vleči ploho.« je žalostno opomnila Maša in vzdih-
nila. Imam že 12 let, to mi šala!

Vseji hiši je bilo znano, da je bila rdečelasa
Maša zaljubljena v lakajša Mišenjko in že tri
leta se je vlekla ta globoka, strastna, a brez-
upna ljubezen.

»No, dovolj besedi,« to je pomirila Ana
Akimovna. »Kmalu mi bo 30 let, a vedno še
menim, dobiti mladega moža.«

Dočim se je gospodarica napravljala, je
Mišenjka v novem fraku in lakastih čevljih ho-
dil po salonu in sprejemnici ter čakal nanjo, da
bi čestila. Vedno je hodil z nekam mehкими,
nežnimi koraki. — Da si mu gledal na noge,
roke in kretanje glave, si moral nehoti misliti,
da pravzaprav ne hodi, temveč se uči plesati
prvo figuro v četvorki. Ne glede na svoje ten-

ke, zametne brčice in lično, že nekoliko gizda-
linsko zunanost, je bil resen, pameten in pobo-
žen kakor stavec. Kadar je molil se je do zemlje
klanjil in v svoji sobici je rad žgal kadilo. Bo-
gate in odlične ljudi je čislal in spoštoval, ubo-
ce in prostake vseh vrst pa je preziral z vso
silo svoje zagrizeno-lakajške duše. Pod oškrob-
leno srhalo je nosil še drugo flanelasto, ki ga
je grela pozimi in poleti, zakaj zelo se je bal za
svoje zdravje. Ušesa je imel zamašena z vato.
Ko je Ana Akimovna z Mašo šla skozi dvo-
rano, je sklonil glavo globoko in nekoliko v
stran in dejal s svojim prijetnim, sladkim gla-
som:

»Čast mi je, Ana Akimovna, da Vam slo-
vesno čestitam k praznikom Kristovega roj-
stva!«

Ana Akimovna mu je podarila pet rubljev,
uboga Maša pa je onemela. Njegova praznična
zunanost, nastop, glas in besede so jo omanili
s svojo krasoto in veličastvom. Šla je za svojo
gospo in ni ničesar mislila, ničesar videla, le
smehljala se je sedaj blaženo, sedaj bridko.

Gorenjo hišo so imenovali »čisto« ali »bla-
gorodno polovico«, tudi »hrami«, spodnje pro-
store, kjer je gospodarila teta Tatjana Iva-
novna, pa »trgovske«, »stare« ali »babjo
polovico«. Zgoraj so navadno sprejemali ple-
mice in izobražence, spodaj pa preprostejše
ljudi in tetine osebnosti. — Krasna, polna,
zdrava, še mlada in sveža, čuteča na sebi raz-
košno obleko, ki je razširjala, kakor se ji je

zdelo, sijal na vse strani, je Ana Akimovna
stopala v pritičje. Tu so jo spreleteli z očutki, da
je »izobražena«, pozabila boga, zaspala službo
božjo in zamudila pritičje, da pokusi blago-
slovljene velikonočne darove; takoj nato pa so
jeli ploskati z rokami in ji iskreno pripovedo-
vati, kako je lepa in čudovita, ona pa je verjela,
se smejala, jih poljubljala in stisnila temu ru-
beli, onemu tri ali pet, kakor je bil človek. Uga-
falo ji je tu. Kamorkoli se je ozrla, povsod kiti,
slike, lučice, portreti duhovnikov in duh po me-
nihili; v kuhinji so rožljali noži in po vseh so-
bah se je širil duh po nečem skromnem, a zelo
okusnem.

Zoltobojna tla so se lesketala, od duri v
kote so bile položene ozke svetlo-sinje rižaste
preproge, a sonce je kar žarelo skozi okna.

V obednici je sedelo nekaj tujih stark; tudi
v Barbarini sobi so sedele starke, med njimi
gluhonema deklica, ki se je vedno sramovala
in jecljala: »Bli, bli...« Dve mršavi dekletki,
sprejeti za praznike iz sirotišnice, sta skočili k
Ani Akimovni, da bi ji poljubili roki, a sta pred
njo obstali, omanjeni od razkošja njene obleke;
Ana Akimovna je opazila, da je ena teh deklic
malo pohabljen in sredi blagega prazničnega
razpoloženja to je pri srcu holestno zazebljo ob
misli, da bodo to deklico ženi preiznili in da
se nikdar ne omoži. V čumnatih kuharice Akatju-
ške je sedelo za samovarom kakih pet krepkih
kmetov v novih srajcah; to so bili kuharični so-
rodniki, ne tovarniški delavci. Ko so zagledali

Ano Akimovno, so se vzdignili s svojih sede-
žev in prenehali žvečiti, dasi so imeli vsi polna
usta. Iz kuhinje je stopil v čumnatu kuhar
Štefan v beli čepici in z nožem v roki ter je čestil-
tal; prišli so tudi hlapci v klobučevinastih čev-
ljih voščiti praznike. Skozi vrata je pomolil gla-
vo vodovoz z ledenimi svečicami v bradi, a si
ni upal vstopiti.

Ana Akimovna je hodila po sobah, a za njo
vse spremstvo: teta Barbara Nikandrova, sivi-
lja Marta Petrovna in spodnja Maša. Barbara,
suha, tenka, visoka ženska, višja od vseh dru-
gih v hiši, črno oblečena, dišča po cipresal in
kavi, se je v vsaki sobi pred slikami pokriže-
vala in se klanjala do pasu; pri pogledu nanjo,
ti je moralo priti na misel, da si je že sešila
mrtvaško srajco in da so v isti skrinji, kakor ta
srajca, spravljene tudi njene srečke.

»Anjutka, bodi usmiljena radi praznikov!«
je dejala, ko je odprla vrata v kuhinjo. »Oprostí
mi! Pustimo kakor je!«

Sredi kuhinje je klečal kočijaž Panteljej, ki
je bil že novembra radi pijanosti odpuščen. Bil
je dober človek, a v pijanosti razgrajal, ki ni
mogel spati, nego je hodil po tovarni in kričal z
grozečim glasom: »Vse mi je znano!« Po za-
buhlem obrazu in krvavo nabreklih očeh se je
poznalo, da je od novembra do praznikov ne-
prestan popival.

(Dalje prih.)

post delavskega ljudstva je bila toliko, da so se vse te namere vlade izjalovile.

Zato se sedaj maščuje. Več sto ljudi na Slovenskem je v zaporih popolnoma po nedolžnem, in ti se še vedno napolnjujejo. Iz državnih obratov se ljudje odpuščajo, zatvarjajo se delavska strokovna tistišča itd. Vse to je maščevanje vlade, ker se ji ni posrečil njen načrt, da bi razbila delavske organizacije, da bi zamogla na njih razvalniti žolte klerikalne organizacije lažje v kalnem ribarju.

Vse to, kar se je zgodilo, potrebuje razjasnitve in treba je, da se vlada radi svojega postopanja upraviči in da da podozljivo preganjanje zadoščenje.

Vprašamo zato gospoda ministra predsednika kot šefa celokupne vlade:

1. Ali so mu vsi orisani dogodki povodom železničarskega štrajka na Slovenskem znani?

2. Kake so bile direktive centralne ali pa pokrajinske vlade v Ljubljani na podrejene organe povodom štrajka?

3. Ali je pripravljen uvesti natančne preiskave glede onih nepravilnosti, ki so se dogodile od strani oblasti povodom štrajka, posebno pa natančno preiskati nasilno postopanje ljubljanske deželne vlade?

4. Ali je pripravljena centralna vlada vse orisane krivice oblastvenih nasilcev in nekretnosti eksemplarično kaznovati?

5. Ali je pripravljen poskrbeti, da se preganjanje nedolžnih delavcev nemudoma zaustavi, iz državnih obratov odpušče sprejme v službo, jim izplača pristojne fin. mezde, proti onim pa, ki so osumljeni kakih kaznivih dejanj, da se preiskava pospeši in se jim postavi na prosto.

V Beogradu, dne 9. maja 1920

Proti reakciji.

Poljska armada je zavzela glavno mesto Ukrajine, Kijev. Sovjetska vlada pa s tem nikakor ni utrpela smrtnega poraza, ker ni pri tem ogrožen noben življenjski del velike republike delavcev in kmetov, ni prizadet noben izmed glavnih centrov. Ko je Kolčak prodiral proti Moskvi, ko je Denikin stal s svojo armado pred Tulo in je Judenič ogrožal Petrograd, je bila nevarnost mnogo večja. Vendar pa je tudi ta udarec težek. Sovjetska vlada je prisiljena odposlati delovne armade, ki naj bi bile spravile železnico zopet v red in povzdignile produkcijo zopet kot oboroženo armado na fronto. S tem je težka gospodarska kriza, ki tačas pretresa Rusijo, le še mnogo bolj postrojena. Vsi napori, da sklene Rusija končno vendar enkrat mir, so se s tem izjalovili. To pa pomeni močan udarec za proletarsko revolucijo.

Kampanjo so uprizorile kapitalistične vesile, poljski nacionalizem, ki hoče »osvoboditi« Ukrajino prav tako kakor je svojčas Kithlmann ali Czernin »osvobodil« Poljsko, je samo sredstvo v rokah reakcije. Zagnani imperijalizem napada rusko revolucijo tako, kot je nekoč nastopil francoski absolutizem zoper angleško in kot so se nemški knezi borili proti francoski revoluciji. Bol mednarodnega kapitala proti proletarski revoluciji. Vsled tega tudi demonstira proletarijat vseh dežel proti mednarodni reakciji, ki se bori proti sovjetski republiki. Z njim demonstiramo tudi mi.

Reakcija vseh dežel si kuje v zadnjem času zopet živahnejše gibanje med reakcionarci vseh dežel. V Nemški Avstriji so vzklili sinovi buržoazije po dunalski univerzi: živijo Horty, živijo Kapp, meščanske stranke pa so uprizorile silno gonilo zoper zakon glede oddaje premoženja, ki bo v Nemški Avstriji vsak čas stopil v pravno veljavo. V prvi svoji uloži so se pri tej gonji razkrinkali predvsem krščanski socia-

listi, ki posebno pri nas hočejo pripričati svet o svojem »odkritosrčnem« socijalnem programu, klerikalci, ki se radi nazivajo celo s »krščanskimi komunisti« in na ves glas zahtevajo — seveda le na papirju — socializacijo, samo, da bi lovili kaline. Kaj so klerikalci delali na Ogrskem, o tem je našim čitateljem že dosti znanega. Poznaajo naše klerikalce prav dobro tudi po njihovem »delu« v belgrajski in ljubljanski vladi. Da se volitev bole razpisati, ker so reakcionarci, o tem nam iasno priča okoliščina, da danes ne slišite že prav ničesar več, da bi se morda kaj v kratkem razpisale državnozbornske ali pa občinske volitve, točka, ki si jo le Protic-Koroščeva vlada postavila na prvo mesto svojega vladnega programa! Kaka ironija. Da bo stvar o teh krščanskih »socialistih« še jasnejša, ogledimo si, kaj so pred dnevi napravili nemški avstrijski krščanski socialisti zoper oddajo imetja, za katero je socialna demokracija po vseh deželi uprizorila velikanske demonstracije. Krščanski socialisti so se združili z vsemi meščanskimi strankami v finančnem odseku in v parlamentu, da bi preprečili oddajo imetja. Predvsem hočejo, da se oddaje imetja oproste cerkvena posestva, potem pa tudi veleposestniki in večji kmetje. Z vsemi mogočimi sredstvi in protipredlogi hočejo stvar zavleči in — odgoditi. Seveda jim socialna demokracija ne bo dala miru in bo prekoslet tudi v tem svojem boju — kakor že v tolikih — zmaga.

In kaj naj porečemo o naši jugoslovanski reakciji? To, da je še vse bolj nasilna in brutalna kakor je drugod. O tem nam pričajo tudi dogodki iz za zadnje železničarske stavke. Delavstvo naj se torej trdno zaveda, da le treba strnjene sile proti kapitalistični reakciji, da je treba močne organizacije v edini res delavski stranki. Proletarijat, ujedini se!

Da se razumemo?

»Po sigurnih cerkvenih naukih.«

»Agramer Tablatt« od 13. aprila l. l. piše v svojem uvodnem članku »Die Ursachen der Wirren in Deutschland« sledeče: »Eben veröffentlicht das »Hafesche Volksblatt« Auszüge aus den Leitsetzen

des Jesuitenpates Biederhack in denen es heisst: »Das Privateigentum auch an den Produktionsmitteln ist nach sicherer kirchlicher Lehre eine Einrichtung des Naturrechtes, also von Gott gewollt.«

Gospodje a la Kalan pa gledajo otroško začuden, kakor ne bi bili sveta še nikdar videli, okrog sebe: »Zakaj tak srd nad nas? Zakaj nas slikate še vedno kot ljudske sovražnike in zagovornike kapitalizma?« Ali res mi slikamo? Če nas vpraša g. Kalan: »Kaj imamo mi od tega, če vi stradate?«, tedaj ga moramo mi vprašati: Kaj imamo mi od tega, če nam g. Kalan prizna, da je »sedanji družabni red krivičen in nevdružljiv« itd. — Če pa vsa merodajna duhovščina, ki predstavlja moč klerikalizma, govori in piše, kakor gori citirani p. Biederhack?

Kateri zavedni delavec pa je danes še tako naiven, da bi iz beraške juhe, ki jo reveži dobivajo pri klo-

terskih portah, sklepal, da je klerikalizem usmiljen in ljudstvu prijazen? Mi zahtevamo, da imaj vsak, na človeku dostolen način svojo potrebno, dobro hrano — tako telesno, kakor duševno — naletimo pa pri tem našem boju za najvišji in najlepši zemeljski cilj, ki si ga more človek izbrati in ki pravzaprav ni nič drugega, kakor tista pravičnost in človečnost, katero je že Kristus učil, pri vsakem koraku na infamen odpor nebeških kandidatov, ki si hočejo na kaj lahek način zaslužiti nebesa na — tem in na onem svetu! Ne vem, kako jih bo sv. Peter pogledal in ali jih ne bo Kristus žalostno vprašal: »Kako ste dejansko izpolnili moje lepe nauke?«

Ivan Perko:

Ministerijalizem ali protiministerijalizem?

Upam, da mi ne boste odrekli prostora, tudi ako bi se z mojimi mislimi ne strinjali docela.

Zgornje vprašanje je vstvarjalo in vstvarja med proletarijatom krcheča taktična nesoglasja, ki ga politično cepijo in slabijo. Zato se mi zdijo velikega praktičnega pomena, da se ga poskusim od vseh strani osvetliti. Vse razumeti se pravi vse odpušiti, pravi pa se ob enem nešteto trenj omiliti.

Pred kratkim sem čital, da je to vprašanje zelo enostavno in da bi odgovoril nanj vsak pameten človek približno takole: Delavstvo naj se pusti v vladi zastopati, ako se da na ta način za socializem več doseči, drugače pa naj se ne pusti.

Ta odgovor dokazuje vsekakor praktičen političen smisel. Ob enem pa dokazuje, da se tisti, ki je to zapisal najbrž ni zavedal, kako nevarna je za socialistično stranko soudeležba na vladi. Na drugi strani pa se oglašajo fanatični dogme, ki pobijajo ministerijalizem z vso strastjo, ker stoji pisano, da ga ne sme biti. Razume se, da taki dejal bi svetopisemski argumenti, za realno misleče glave zopet niso prepričevalni.

Napram vsemu temu bom poskusil povdariti in pokazati, da je socialistična tradicija, ki je ministerijalizmu sovražna, sad številnih izkušenj in izraz politične modrosti in uvidevnosti.

2.

Kdor se ne zaveda nevarnosti, ki jih donasa soudeležba na vladi, mora prihajati z logično nulnostjo do vedno nevarnejših zaključkov.

On bo videl korak za korakom, da se da za delavstvo in socializem, da se prvi hip v vladi vedno več doseči, kakor zuna nje. Zakaj tudi v politiki je tako, kot povsod v življenju: Tisti, ki je pri viru moči, se veliko lažje uveljavi, kakor tisti, ki gleda od strani. Pri viru moči pa ni samo tisti, ki ima v vladi in parlamentu absolutno večino, ampak vsak, ki je nujno potreben sestavni del te večine.

Zato bo dejal: vedno v vlado, kadar le more, iti vanjo kot nujno potreben sestaven del vladne večine.

3.

Napram temu je treba pomisliti, da se obrača proti vsem tistim, ki soudeležijo pri vladi, od strani tistih, ki so od nje izključeni, hud odpor.

Vsled tega odpora trpi vsaka vladna stranka. K temu prihaja seveda še to, da vodi moč rada do tega, da se izrablja, — kar seveda zopet škoduje.

To so nevarnosti soudeležbe na vladi. Ali naj se kakšna stranka ude-

leži vlade ali ne, je odvisno na eni strani od tega, ali je njena organizacija tako trdna, da more te nevarnosti vzdržati.

Moje organizacije, koje drži skupaj, — ne moč orožja, ne moč kapitala, — ampak predvsem vera in zaupanje, tega navadno niso v stanju. Stareše socialistične stranke, ki imajo za seboj svojo tradicijo in ki razpolagajo z izkušenim kadrom strankine birokracije in zaupnikov, so seveda že neprimerno trdnejše.

Iz teh razlogov moramo biti pri posnemanju tulih vzgledov, kakor povsod, tako tudi tukaj zelo previdni. Quod licet jovi.

Vprašati se le treba čisto konkretno: ali je v stanju vzdržati jugoslovanski proletarijat to ogromno preizkušnjo moči? Njegove organizacije so po številu res močne, so pa še neizolane, mlade, brez tradicij in potrebnih sredstev. Kdor bi zahteval: od teh organizacij preveč, postavlja v nevarnost njih obstoj. To je argument proti ministerijalizmu. Ni argument, ki postavlja kako absolutno dogmo.

Ob času prevrata je bilo naše sodelovanje v vladi potrebno in vredno žrtve, ki jih je stranka s tem doprinesla. Sodelovanje v koncentracijski vladi, kjer ni opozicije, je združeno razven tega z neprimerno manjšimi nevarnostmi, kot sodelovanje v koalicijski vladi, ki stoji tako opozicija nasproti.

Poznejša ministerijalna politika pa je bila od vsega početka zelo nevarna. Rad priznam, da se je odločila stranka za njo šele po temeljitih prevdru in da je imela pred očmi zelo važne interese in cilje in da je to deloma tudi izvedla, ter da je s tem za nadaljnji razvoj socialistične misli veliko storila.

A tudi — slabe posledice ministerijalizma niso izostale.

4.

Razven teh realno političnih ozirrov, le treba pa misliti še na eno: Socializem se opira na ideologijo, ki zahteva nov družabni red. Tej veri v nov svet le treba dati šele realno vsebino. Treba je postaviti misli na realna tla.

To se da doseči najlažje tako, da se to, za čemur socializem gre, izvede. Na ta način bo ločilo življenje samo to, kar je v naših mislih klene ga zrna, od tega, kar je potrebno šele korektur. Življenje bo preobrazilo misli.

Socialistična delavska vlada, ki bo šla na cel črti za tem, da se izvede socializacija, bo s tem velikim delanjem tudi ideologijo silno pre-

obrazilo in bo povzročila, da bo proletarijat bolj zrelo vse gospodarske organizacije prepoznal, kakor bi jih, ako bi ga vzgajali z vsem znanstvenim aparatom, kar ga premore svet. Vsaka druga vlada pa mora računati s tem, da se njeni ukrepi morda deloma ne ujemajo z vero množic. To je za vsako stranko opasno. Vendar se lahko meščanske stranke z vse drugačnim uspehom proti tej veri upirajo. Prvič je ta nevarnost za nje manjša. Drugič se lahko opirajo na moč orožja in moč kapitala kot na prva in tipična bojna sredstva teh strank.

Za socialistično stranko pa je prvo vera in zaupanje. Če se upre ona na orožja, pa naj bi si bilo to tudi samo proti izroduk socializma, — potem seka vlogo, na kolli skonli. To je drugi argument proti ministerijalizmu.

5.

Ali ministerijalizem ali protiministerijalizem? Če odločamo o tem, se moramo vprašati: ali smo v stanju, izvajati v vladi socializem, in drugič: ali smo v stanju, spraviti ideološko mas s tem delom v sklad.

Nevredno je človeka, ako se ozira pri vsakem koraku na desno in levo in povprašuje, kaj pravilo ljudje. Ni pa nevredno politika, ako računa skrbno s tem, kaj pravilo in mislijo ljudje. Če je na tem kaj napakega, je treba, da se te napake misli spremenijo in predrugači. Vsekakor pa se mora z njimi računati kot temeljnimi dejstvom demokratične politike.

Čitate! Širite!
= NAPREJ =
edini socialist. dnevnik slovenski

Pomen zadrug v sovjetski Rusiji.

Predsednik centralnega urada zadrug v Moskvi, Lešava, je podal korespondentu »Tribune« (Chicago) naslednja pojasnila:

Zadrugištvu, ki je pred sovjetsko revolucijo tvorilo dva tabora, delavski in meščanski ter zastopala interese 7 milijonov oseb, je postalo sedaj enotna organizacija, ki zalaga večino Rusije. Šteje danes četudi ne vpisanih, pa vsaj vseh dobrot delež, njih 150 milijonov oseb. Vodstvo osrednjega urada je poverjeno bivšemu predsedniku delavske zveze zadrug. Urad ima 20 članov, od teh jih je 16 izšlo iz zadrugištva, štirje so pa zastopniki vlade sovjetrov. Zadrugištvu niso socializirali, prepustili so jim popolno svobodo. To pa zato, ker ima socializacija edini cilj, da prepreči izrabljanje na korist posameznikom. Ker imajo zadrugi itak tudi ta cilj, jih je sovjetska vlada takoj priznala kot prava narodna podjetja. Še več, vlada je spoznala v zadrugah najprimernejšo organizacijo za razdelitev življenjskih potrebščin. Poverila je zato zadrugi, da vodijo prehrano Rusije. Podpira jih moralno in materialno na vse mogoče načine. Pomaga jim ustanavljati tovarne. Oddaja jim že obstoječe brez pogolev. Izvozna in uvozna trgovina je še sedaj v rokah zadrug, in ne bo dolgo, ko bo tudi vsa industrijska produkcija. (H.)

Vpošljite zaostalo naročnino za »NAPREJ«, da se Vam pošljevanje istega ne ustavi.

Dr. Josip Cir. Oblak.

Nil nisi bene?

(»Dom in Svet«, Cankar in dr. Tavčar.)

VI.

Tedaj so bile pri nas čudne razmere. Razmere občne podivjanosti na vseh straneh, ne samo »liberalne«. Mladim študentom, ki smo instinktivno čutili nek odpor, so se zdele »nezdrave«, mladi Cankar pa je videl v njih — »milobo«.

Prislo so razne čudne afere. Ne vem, ali spada v to poglavje tudi zadeva Vencajz-Kušar. Prislo so afere dr. Majaron — uredništvo — Malovrh-Hribar, prislo je »Bela Ljubljana« itd. — na vse se spominjam, — prislo je splošna volilna pravica, končno dr. Ravnhar, Robida-Schweiger itd., — bile so stvari v stranki, ki se niso zdele zdrave... Tedaj je bila prilika pokazati velike značaje...

Neverjetno dobro so bili — (zakaj bi bili prizadeti molčali!) — informirani o tem študentje na Dunaju, ki so se zvežali za huj, poteni na okrcani od prvakov — svojo itak ne preveč

resno žalost »topili« naprej, — je bil vsaj tituluš...

Da vse te razmere in razmerice niso odšle ostremu in jasnemu očesu našega Ivana Cankarja, — je pač jasno.

Tedaj pa so frčali po zraku tudi razni »falotje in barabe«, »lumpje in cigani«, »roparji in tolovalci«, »svojati in drhali«, da se je temnilo nebo! Temu so očitali, da je kradel, onemu, da doma pretepa svojo ženo, temu zopet njegove nezakonske otroke...

Po mestu so nosili podobno staroste Sokola, ki je bil dostojen mož, z grabljami in ga kinčali s frankfurtskega... Čez nekaj let pa ga zopet dvignili na svoj ščit...

Ni čuda, da so v tem miljeju slučajno tudi venčali v št. Peterskem predmestju — »Krapanovo kobilo«... Nosili so okoli javno po mestu nočno posodo v snak zmage, oziroma poraza nasprotnika, — taki simbol tiste »lepe« dobe. Rekli so, da tehtajo moč in disciplino. Bila je to čudna tehnična, uteži na njej so bila vedra, napolnjena z gnojnico, ki je tekla v rekah, da je smrdelo do neba!

Seveda vse za narodov blagor!

»In od teh ljudi smo se imeli mi zorni mladeniči, mi »pada, a ne ponos«, katerega najmanjši pokret se je brisno odklonil, — učiti — narodnega dela — seveda za narodov blagor...»

Jaz se samo čudim, da je iz tiste podivjane dobe izšlo še sploh kaj nepokvarjenih ljudi — na čelu vsem prvi jugoslovanski naš pisatelj. Cankar! tedaj ko se je valjala gotova gospoda po tem blatu in brodira po tej gnojnici, tedaj je naš Cankar, tedaj je deklariran talent in umetnik, na Dunaju trpel bedo in pomanjkanje...

Poslal je »Matici« Martina Kačurja v svesti si, da je to delo nekaj vredno, in — bogme — ta zavest ni bila neupravičena. No, in ker denarja ni bilo hitro, se je v silo in jezi izpazabil — moj Bog! in v privatnem pismu vzel iz tistega duhtečega šopka tedaj navadnih psov iz našega časopisja razmeroma še najposobnejšo...

Nikakor ne odobravam tega. »Barabe in falote« je pristavil doktor Tavčar sam. Čudo pa ne bi bilo, ako bi si bil tudi te izraze naših tedanjih

listov ravnotako — zapomnil, prisvojit in porabil...

V to šolo pa Cankar ni hodil — saj se mu je gabila. A nehoti se mu je vrnila — bogu bodi potoženo — v tisto pismo beseda »drhal«.

Z vsem respektom, ki ga je dolžan — če že gremo na leta — naš štridesetletni mladi mož skoraj četrto stoletja starejšemu gospodu, si usojam vprašati javno gospoda doktor Tavčarja:

Kdo je bil sokriv na tedanji občni podivjanosti? Ni ga bilo velikega značaja, ki je edini po Goetheju, kakor dr. Tavčar pravi, zmožen biti velik literat in pesnik, in bi bil zaklical in ukazal svojim »hlapcem«: do tu in ne dalje!

In če je Cankarju v jezi ušla tista nesrečna beseda, do tu in ne dalje — mislim, da smem izjaviti v imenu vseh njegovih prijateljev in čestilcev, v imenu »klike«, ki je in ki je ni, — slovesno in določno:

Nikdo iz tiste dobe, ki nosi katerokoli sokrivdo na tistih razmerah, ni, — da se poslužim dr. Tavčarja vega izraza — najmanjše legitimacije validi na tisti sveti in posvečen grob,

okoli katerega stoji vsa mladina brez razlike strank z odkrito glavo, — očita surovosti in neznačajnosti!

Finl in premišljeni Finžgar je tem »Kačurjevemu pismu« pridodal svoj komentar, ki se glasi: Prvo pismo — slika njegovega materialno bednega stanja na Dunaju: drugo — jezen, zadržan izliv njegove naravnost divje užaljenosti, — in tretje — odsev njegovega velikega poštenja, da je krivico takoj popravil, ki jo je skoro ne zavedno zagrešil. To je edino možen komentar modrega in umerjenega moža, kakor je naš Finžgar! Komentar od strani dr. Tavčarja in njegova opazka o »mački v vreči« in o človeških izvržkih, oosamljenih možganih, o barabah in tolovajih, katere besede Cankar niti rabil ni, je pa pisal milo rečeno prav čisto odveč. Najmanj pa je zaslužil Finžgar kako — brcu.

Cankar je torej tisto svojo »krivico« že za svojega življenja popravil, — od napadenih Matičarjev mu niha nobeden ničesar odpuštili...

Cankar je obžaloval in popravil celo to, kar je pisal čisto zasebno, — ne spominim se pa, da bi bil kdaj kdo od tiste gospode, ki je brizgala tist.

Vsakovrstne slamnike

slamnate torbice (cekarje) predpražnike; vse različne slamnate izdelke, priporoča gospodom trgovcem in ce-njenemu občinstvu v obilno naročbo 314

FRANJO CERAR,

tovarna slamenikov v Sisku, p. Domžale pri Ljubljani.

Kava, čaj

Čokolada
Kakao
Bonbone
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Sampanjec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Paradižnik
Riž
Slive
Dišave

razpošilja po celem kralj.

JOSIP FABIANI, Ljubljana,
Prešernova ulica 54.**Zanesljiv polir
in več dobrih zidarjev
se sprejme**

v trajno delo.

Vpraša se: **A. CERNE,**
Sv. Petra cesta 28, Ljubljana.**Ključavničarski
pomočnik**za stavbena dela in popravila
koles se sprejme pri**J. Govedič, Vransko**
pri Celju.**LES**rezan, tesan, okrogel,
kupuje 126**„SEVER“**društvo lesnih industrijalcev dravske doline
MARIBOR, Tegetthova cesta št. 43.**Cementne cevi**cevi za vodnjake 1 m svetlobe,
grobnje oklepe, stebre za vrtno
ograje, stopnice iz umetnega
kamna i. t. d. nudi po najnižjih
cenah. **F. Banda & drug Kar-**
lovska cesta 8, Ljubljana. 397**KAJO DELIC,**zlatar in draguljar
Ljubljana Rihserjeva ul. 4

priporoča svojo

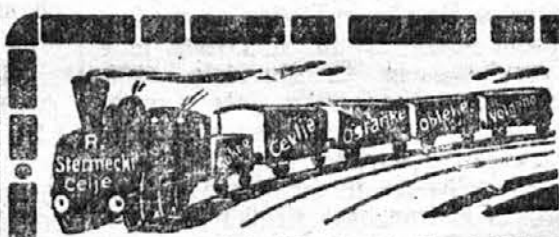
zlatarsko in draguljarsko delavnico
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje.
V zalogi ima zlatnine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.**Zensko zdravilišče**

toplice DOBRNA pri Celju — poprej NEUHAUS bei Cilli

Akrotermia 87° C izredno bogata na radiju in ogljikovi kislini.

Nadomestuje v polnem obsegu Franzensbad, izvanredni uspehi pri žen-
skih in živčnih boleznih, boleznih area, ledvic, slabokrvnosti, revma-
tizma, protina in vseh pojavih oslabelosti. Termalne naravne ogljikove
kopeli, termalna pitna voda, železnati vrelci, masaža, električne, solne
in zračne kopeli, ter kopeli v vročem zraku. Krasen park, smrekovi goz-
dovi, divni izleti. Nikdar megljeni! Vojaška zdraviliška godba.

Sezija maj-oktober. — Prospekti zastoj pri upravi kopališča.

Svohoden ogled! Pohištvo. Ceniki zastoj!Spalne, jedilne in gospodske sobe, kuhinjska oprema,
podložki modroci, otomane, spalniki in dekoracijski di-
vani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in
trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse
vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v
vsakem slogu od proste do najfinejše izvršitve po
— jako nizkih cenah pri trdnici za pohištvo —**Karol Preis, Maribor, Stolni trg 6.****Zopet**ogromno pošiljatev
manufakture narav-
nost iz inozemstva
je prejela trdnica
R. Stermecki v Celjuin steer volne, celirje, tiskanje, etamina, batista za ženske obleke, sukna
kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za
perilo, kloba, cvilisa, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga,
katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskim množinah po čudovito
nizkih cenah. Razentega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc,
predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo
nizkih cenah. Cevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni,
pristno ročno delo od lastnih čevljarjev. 220

Ilustrovani ceniki zastoj!

Na debelo samo v I. nadstropju.

VELETRGOVINA

Razpošiljalna

R. STRMECKI**CELJE ŠT. 314,**

Slovenija.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.100.000.—

3%

brez odbitka rentnega danka.

Ustanovljena leta 1881.

Tri možka kolesa prodaja po primerni
ceni Anton Habjan
Trzin št. 10.**Marija Tičar, Tovarniška zaloga
= Ljubljana = papirja =
Selenburgova ulica. :: in razglednic ::**

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban 178.

Konsumno društvo za Slovenijo

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Društvo ima sedaj nad 17.000 članov. Po zadnjem računskem zaključku
znašajo društveni skladi:

rezervni sklad K 42.831'65

bolniški sklad K 33.411'16

dispozic. sklad K 21.007'61

pogrebni sklad K 1.000'—

deležni sklad K 303.022'94

Društvo izplačuje zaostalom po umrlih članih pogrebno pod-
poro, bolnim članom, bolniško podporo.

Društvo ima 35 prodajal in sicer sledeče:

Ljubljana, Sp. Šiška
Glince pri Ljubljani
Rožna dolina pri Ljubljani
Ljubljana, Bohoričeva ulica
Ljubljana, Krakovski nasip
Ljubljana, Sodna ulica
Tržič na Gorenjskem
Križe pri Trzinu
Sv. Ana pri Trzinu
Sava-Jesenice
Jesenice (pri Ferjanu)
Koroška-Belz, Javornik

Mojsina
Kranj, a gora
Gorje pri Bledu
Radovljica
Borovnica
Kamnik
Litija
Radeče-Zidani most
Celje
Store pri Celju
Soštanj
Rogaška Slatina

Pragersko
Maibor
Ruše nad Mariborom
Fala pri Mariboru
St. Lorenz na Pohorju
Guštanj
Prevalje
Mežica Koroško
Črna L.
Črna II.
Pliberk

Hranilni oddelekdruštva obrestuje hranilne vloge po 4% oziroma 4 1/2%. Hranilne vloge
se vlagajo in izplačujejo v vseh zgoraj navedenih društvenih prodajalnah, kjer
se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Kot član pristopi lahko vsak. Pristop znaša K 1'— delež K 100'—

Pisarna: Ljubljana-Sp. Šiška, Kolodvorska c. 208.Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: **Ljubljana, poštni predal št. 13.****Graveur**

Anton

Cerne

Ljubljana

Dvorni trg 1.

Nadkurjači,

ključavničarji,

strojniki,

tovarniški zidarji

se iščejo za

tovarn. v BosniImajo brezplačno stanovanje,
razsvetljavo in kurjavo.Ponudbe na upravo „Naprej“
pod „S. P. 990“.

Konkurenčne cene!

Samo na debelo!

Vsakovrstno manufakture

se dobijo po najnižjih cenah pri trdnici

BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.

Lastni avto za prevažanje.

Konkurenčne cene.

Protisladkorni bolezni, bolezni jeter in
ledic, oteklini želodca in čreves, kro-
ničnemu katarju želodca in čreves, želodčnemu ka-
menu, hemeroidom in boleznim mehurja, putiki in
debelosti, je najboljšo sredstvo naravna zdravilna
— mineralna voda **rogaška slatina**. —**Rogaška slatina**največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji,
hidroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika
za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne,
smrečne, parne, zračne, solne kopeli in kopeli z
vročim zrakom. Vojaška godba (42 mož, med njimi
absolvirani konservatoristi. Za vsakovrstne zabave
je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdravi-
liščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki,
gledališke predstave, kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra 1920.

RAVNATELISTVO.**Splošno kreditno društvo v Ljubljani,**

— registrovana zadruga z omejeno zavezo. —

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure

in jih obrestuje po čistih

4%Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.**Posojila** daje svojim zadržnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskontujejo po bančni obrestni meri.

— Edini, res delavski denarni zavod. —

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerve okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Prešernova ulica 50 v lasnem posloplju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo izrednih efektov; samo-
shranbe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in iz-
— plačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd. —